

Xavier Casals
autor d'*El pueblo contra el parlamento*

> «Assistim a la fi del cicle polític sorgit de la Transició i ens trobem orfes d'interpretacions»

Text: **S. Bennasar**

PALMA Xavier Casals (Barcelona, 1963) acaba de publicar *El pueblo contra el parlamento* a l'editorial Pasado y Presente, un assaig sobre història i política contemporània.

Per què fer un llibre d'història actual en aquests moments?

Sempre s'explica que la història té una clara funció d'aprenentatge social: el passat ajuda a comprendre el present. Ara assistim a la fi del cicle polític sorgit de la Transició i ens trobem orfes d'interpretacions. En aquest sentit, pretenc oferir elements interpretatius per comprendre què passa avui a Espanya: daltabaix dels grans partits, irrupció de noves formacions, eclosió de concentracions convocades a través de les xarxes socials, qüestionament de les autonomies i ascens de l'independentisme català...

Apuntau la possibilitat d'un final de cicle, el de la monarquia joancarlista tal com la coneixem...

És evident que la monarquia de Joan Carles I ha perdut atractiu. Al darrer baròmetre del CIS la Corona obté la pitjor nota de la seva història: un 3,6 sobre 10. Diversos factors conflueixen en aquest sentit: des del cas Nóos en sentit ampli fins a l'opacitat que ha envoltat la Casa Reial en aspectes polèmics, com el seu finançament o les activitats privades del rei que són polèmiques, com la cacera de Botswana. És molt possible que el populisme que ha encarnat la "campechanía" del monarca ja no sigui tan ben vist com abans i la societat reclami més formalitat a la institució, tot començant per la transparència de la Corona.

Heu distingit dues onades diferents de populisme, la segona nascuda principalment a Catalunya, on l'atomització de partits és major. Acabarem veient partits d'extrema dreta al Parlament?

És difícil fer previsions tan concretes. Assistirem a l'expansió creixent de partits de protesta que erosionaran els tradicionals, especialment de govern. Això succeirà perquè els sistemes polítics que es van conformar a la Transició es troben en una fase d'implosió: no semblen adaptar-se a la nova conjuntura. D'una banda, no han assumit fórmules més participatives i de l'altra banda, no semblen adaptar-se tampoc al temps social: els governs i la classe política en sentit ampli estan acostumats a treballar pensant en legislatures. Avui una legislatura és una eternitat.

Quan parleu de Gil, Ruiz Mateos o Mario Conde fa la sensació de ser personatges molt llunyans en el temps, però les ramificacions arriben fins avui en dia... seria possible el sorgiment d'un altre partit de tipus personalista?

No sols seria possible, sinó que a Còrdova l'empresari Rafael Gómez, conegut popularment com a "Sandokán", l'ha creat i a les darreres eleccions locals va aconseguir ser la segona força de la capital provincial: la Unión Cordobesa (UCOR) va assolir el 12,5% dels sufragis i 5 regidors. Des de la meva anàlisi, els fenòmens populistes tot just han començat a Espanya i aquests -si no hi ha un gran daltabaix polític- tendeixen a irrompre de baix a dalt. És a dir, des del nivell local i autonòmic. Ho testimonien diversos partits a Catalunya (CUP, Ciutadans, PxC, SI) i a la resta d'Espanya (UPyD, Foro, Compromís, Bildu, AGE). El temps de la "vella política" s'acaba, mentre la "nova" es fa a les institucions i fora d'aquestes.

> "El temps de la 'vella política' s'acaba, mentre la 'nova' es fa a les institucions i també fora d'aquestes"

Per què el vostre referent principal a l'hora de les comparacions és Itàlia?

Perquè experimentem un procés d'italianització en diversos àmbits: judicial, polític i territorial. En l'àmbit judicial he comparat l'impacte de l'actuació del jutge Di Pietro amb Garzón; l'acció de Gil, Ruiz Mateos i Conde recorda igualment la del líder empresarial llançat a la política que és Berlusconi. Actualment, però, el secessionisme català és el que fa pensar en més similituds. S'erigeix com una alternativa a una capital de l'Estat que denuncia com a "espoliadora" i que manté una política fiscal favorable a les comunitats del sud. La situació recorda en bona mesura la protesta que va liderar la Lliga Nord als anys noranta, quan va proclamar un secessionisme "padà" (de la Valla del Po) contra "Roma la lladre" i el sud assistit. Òbviament, la ideologia de l'independentisme català hegemònic no és la de la Lliga Nord, però els problemes d'articulació territorial que ara pateix l'Estat entre nord i sud sí són comparables. Finalment, tenim una política italianitzada en conèixer una judicialització creixent associada a l'ús de l'escàndol com a arma i amb uns mitjans de comunicació que cada cop marquen més l'agenda política. Sempre es diu que Itàlia és l'excepció, però comença a semblar -si se'm permet fer un oxímoron- una "excepció normativa".•